

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.366.2025
Warszawa, 06 października 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 12140 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Kamila Wnuka *w sprawie praktyk stosowanych przez prokuratury okręgowe i podległe im jednostki w zakresie procedur odbioru zwłok osób zmarłych*

Poniższe informacje przygotowała Prokuratura Krajowa, zgodnie z właściwością.

Praktyka poszczególnych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie odbioru zwłok przez osoby najbliższe oraz wydawania im karty zgonu jest zbliżona i ukierunkowana na uproszczenie wszelkich procedur w sytuacji, która jest niewątpliwie traumatyczna dla rodziny zmarłego.

W sprawach, w których nie stwierdzono uzasadnionego podejrzenia przestępstwa, zwłoki są przekazywane do dyspozycji rodziny bezpośrednio po wykonaniu niezbędnych czynności na miejscu ich ujawnienia. Karta zgonu wystawiana jest wówczas przez lekarza pogotowia ratunkowego albo podstawowej opieki medycznej, a następnie wydawana rodzinie.

Karta zgonu osoby, co do której wystąpiło podejrzenie, że jej śmierć jest wynikiem przestępstwa, sporządzana jest przez lekarza obecnego na miejscu oględzin zwłok, a jeżeli

lekarza nie było przez przeprowadzającego sekcję zwłok. Dokument ten wydawany jest rodzinie zmarłego przez prokuratora lub przez lekarza przeprowadzającego sekcję zwłok. Zdarzają się również sytuacje odbioru karty zgonu przez funkcjonariusza Policji, który następnie przekazuje ją osobie najbliższej, celem umożliwienia odbioru zezwolenia na pochowanie zwłok.

Zezwolenie na pochowanie zwłok wydaje rodzinie prokurator, a jeżeli podjął on decyzję o przeprowadzeniu sekcji zwłok, na wydanej zgodzie na pochówek umieszcza adnotację, że zwłoki mogą być odebrane z prosektorium i pochowane dopiero po przeprowadzonej sekcji.

Karta zgonu wraz ze zgodą na pochowanie zwłok jest wydawana bezpośrednio osobom najbliższym bądź firmie pogrzebowej, która przedstawi stosowne upoważnienie od tych osób.

Prokurator w żaden sposób nie ingeruje w możliwość wyboru firmy pogrzebowej przez rodzinę, ani też nie poleca żadnej z tych firm. Rodzina zmarłego samodzielnie decyduje więc o tym, który zakład pogrzebowy realizuje czynności związane z odbiorem zwłok po sekcji oraz ich pochówkiem.

Umowy podpisane przez prokuratury okręgowe z zakładami pogrzebowymi obejmują jedynie przewóz zwłok z miejsca zdarzenia do miejsca ich przechowywania, ewentualnie do miejsca wykonania oględzin zewnętrznych i wewnętrznych (prosektoria szpitalne). Nie w każdej miejscowości takie prosektoria szpitalne się znajdują, co skutkuje koniecznością przewiezienia i przechowywania zwłok w chłodniach pozostających w dyspozycji firm pogrzebowych.

Zakłady pogrzebowe, z którymi prokuratury okręgowe mają podpisane umowy na przewóz zwłok, nie wydają zgód na pochówek i w żaden sposób nie pośredniczą w odbiorze dokumentów związanych ze zgonem (np. karty zgonu). Sporadycznie zdarzają się sytuacje, że osoby organizujące pochówek pytają o nazwę firmy, która przewozi zwłoki

na zlecenie danej prokuratury i wyłącznie taka informacja jest im udzielana. Jednocześnie osoby te są informowane, że posiadają całkowitą swobodę wyboru firmy pogrzebowej, która zajmie się organizacją pochówku.

Zawarcie przez prokuraturę umów dotyczących przewozu i przechowywania zwłok z konkretnymi zakładami pogrzebowymi nie obliguje więc członków rodzin osób zmarłych do korzystania z ich usług. Nie można natomiast wykluczyć sytuacji, iż okoliczność, że dany zakład, który pierwszy zajął się zwłokami i posiada zakładane przez bliskich zmarłego zaufanie prokuratury (ponieważ podpisała z nim umowę) daje tej firmie przewagę konkurencyjną. Całkowite uniknięcie takich sytuacji wydaje się niemożliwe – zwłaszcza przy uwzględnieniu stanów emocjonalnych, które towarzyszą rodzinie zmarłego w przypadkach tzw. nagłych zgonów.

Kwestionowana przez Pana Posła praktyka Prokuratury Okręgowej w Sosnowcu była przedmiotem analizy przeprowadzonej przez Prokuraturę Regionalną w Katowicach. Potwierdziła ona występowanie sytuacji, w których osoby najbliższe zmarłemu - zobligowane do stawiennictwa w prosektorium (chłodni) danego zakładu pogrzebowego celem dokonania identyfikacji zwłok - mają możliwość kontaktu z pracownikami zakładu pogrzebowego współpracującego z prokuraturą.

Sytuacja ta nie przesądza jednak o konieczności skorzystania przez osoby najbliższe zmarłemu z usług pogrzebowych tego podmiotu. Tym niemniej, Prokurator Okręgowy w Sosnowcu zobowiązał się do opracowania jednolitych zasad postępowania w opisanych wyżej przypadkach. Podniósł jednocześnie, że w Prokuraturze Okręgowej w Sosnowcu nie odnotowano żadnej skargi, w której sygnalizowano nakłanianie rodziny zmarłego do korzystania z usług pogrzebowych podmiotu przechowującego zwłoki na zlecenie Prokuratury Okręgowej w Sosnowcu lub podległych jej jednostek szczebla rejonowego.

Ustosunkowując się do pytania Pana Posła dotyczącego „monitorowania umów” zawartych przez prokuratury okręgowe z zakładami pogrzebowymi w przedmiocie transportu oraz przechowywania zwłok, uprzejmie informuję, że Prokuratura Krajowa

nie planuje takich działań. Przeprowadzona analiza praktyki stosowanej w omawianym zakresie przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury wykazała, że osoby najbliższe są każdorazowo informowane przez prokuratorów o pełnej dowolności w wyborze zakładu pogrzebowego, który zajmie się organizacją pochówku osoby zmarłej, a tym samym przestrzegają zasad umożliwiających tym podmiotom gospodarczym uczciwą konkurencję na rynku.

Natomiast Prokuratura Krajowa przekazała interpelację Pana Posła prokuratorom regionalnym. Zainicjowano w ten sposób badanie praktyki zagadnienia pozostającego w zainteresowaniu Pana Posła we wszystkich podległych im jednostkach organizacyjnych prokuratury, co niewątpliwie przyczyni się do zwiększenia uwagi prokuratorów na przejrzystość stosowanych procedur w aspekcie przestrzegania zasad uczciwej konkurencji.

Z wyrazami szacunku

Arkadiusz Myrcha

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/